

Nye norske overenskomstforslag juni 1940

102529

økonomiske bedret

Tilbake til bygden

Man stader går igjen i sty-
vor og når man kan få
aste bygning på løkken
sveten. Man har nu er-
og overlag utarbeidet
rntvedt. Man har sendt
l bygningsrådet og an-
bygningdirektoratet om
Anskningen er av-
ente at det gjelder å ha
i hvis anledning skulde
a hadde et svakt håp
e for lang tid skulde
der til reising av nevnte
nødvendig for museets

til den i forrige beret-
ningsbygning i Stokke,
økonomiske grunner f. t.
sig noe. Man an-
me, et ønskelig at man
ve og få flyttet denne
an kan få utformet
ed Vålehuset.

lghetsråd og kommune
å få sakene fra Tjome
lbake da de skal innpas-
værende kirke ved dens
oppussing. Fra neste år
dillige av disse saker ikke
fylkesmuseet.

forestätt utgivelsen av
Meldingsbladet «Saga»
ikke kommet i drifts-
omødentlig nu utkomme
nye konservator tiltrer.
til den årlige St. Hans-
sammen med Tonsberg
for Olsokfesten. Begge
r blev holdt på museets

begge anledninger assi-
delt ved Tonsberg Folke-
vært drevet til innøkt
museets interesse til
av nevnte arrangements-
5 126,36. Fylkestinget
å forhøre bidraget til
900 kroner til 15 000 kro-
nelse av at museets be-
folkeparken ophørte med
løp 1949 og på be-
Tonsberg kommune for-
drag tilsvarende Tons-
sitt bidrag fra 15 000

det riktigt å frastig
med Folkeparken. Ar-
for 1950 overtatt av
Ifølge beslutning av
skal tomten som Folke-
es på anvendes i annet
en kommer antagelig til

har museet mottatt kr.
økning fra foregående år
et viser et overskudd
mer. Herav foreslår sty-
roner overført til bygge-

ingen kreditorer pr. 30.
et underskudd på netto
pr. 30. juni 1949 er stil-
30. juni 1950 et overskudd
117, altså en bedring av
nømt på kr. 30 661,90. —
er kr. 6 213,10 hos Fylkes-

net

direktør Lorenz Vogt

I dagens etter 3. juni blev det
effektivt klart for mennene i
Troms at den tyske regjering vil-
de negligere det norske forslag til
fredelig overenskomst (Luleåforsla-
get). Hvad skulde man så gjøre bl.
a. med de ikke ubetydelige norske
stridskrefter man enn hadde un-
der våben, men som var for svake
til å fortsette kampen alene når de
allierte trakk sig tilbake?

I realiteten stod fire alternativer
åpne:

1. Man kunde i all stillhet di-
mittere soldatene, la dem klæ sig
sivile og reise hjem. Man kunde
la det hele smuldre op. Det synes
som om ingen den gang hadde
denne tanke, som dog i dag frem-
stiller sig som den beste. Det vil-
de ikke ha bundet noen, selv om
der muligens vilde blitt tatt re-
presaller overfor de officerer som
ikke kom sig unnåv.

2. Det neste alternativ hadde
vært å la de lokale tropper kapitu-
lulere uten at overkommandoen
gav dette sitt stempel. Denne fikk
da se til å komme sig ut av lan-
det på beste måte. Man kapitu-
lerte også lokalt på samme måte
som tidligere i Molde, på Helstad-
moen, i Sætedalen osv. Men man
lot det ikke forbli hermed.

Der blev også

3. foretatt en generalkapitula-
sjon av overkommandoen ved av-
talen i Trondheim av 10. juni un-
derskrevet fra norsk side av nu-
værende generalmajor Roscher
Nielsen.

Denne avtale, hvermed Norge
tråtte ut av krigen, har hatt en ei-
endommelig skjebne.

Lenge blev den søkt skjult. Da
den blev fremlagt under en retts-
sak blev dette av general Roscher
Nielsen harselert. Avtalen var ut-
ferdiget i fem tyske og fem norske
eksemplarer. Skulde der opstå tvil
om innholdet, skulde den tyske
tekst gjelde. Der opstod tvil i den
tyske tekst stod der at de «gesam-
ten norwegischen Streitkräfte»
nedla våbnene og forpliktet sig til
ikke å oppta kampen så lenge kri-
gen varte. Ordet «gesamten» —
«samlede» eller «samtlige» —
var blitt borte i den norske tekst. Hvor-
dan dette er foregått er aldri blitt
oplyst. Som vidne erklærte stats-
minister Nygaardsvold og statsråd
Ljungberg, at de aldri hadde sett
overenskomsten. Utenriksminister
Koht sa at han ikke kunde huske
å ha sett den, hvorefter utenriks-
departementet offisielt meddelte at
dokumentet var kommet til London,
var blitt forevist de tre herrer og
forsynt med disses signatur. Saken
forekommer mange nok så uforså-
elig og der har vært brukt ganske
sterke ord. Personlig er jeg ikke
enig heri. Jo mere en mann har å
stå i, jo flere forskjellige ting
han arbeider med, desto mere skif-

ter inntrykkene og det ene foretrek-
ker det annet. Mången ledende
mann kan si med den danske skib-
reder A. P. Møller: «Jeg har en
produktiv, men ingen klæbrig hjer-
ne». På den annen side viser det
hvor lite man kan stole, særlig på
ledende menns hukommelse, og
hvor nødvendig det er først og
fremst å bygge på samtlige doku-
menter og under alle omstendigh-
eter å la folks — også ens egen —
hukommelse kontrollere. Det som fo-
regikk i Trondheim 10. juni var
den generelle militære kapitulasjon
med Regjeringens samtykke. Men
Regjeringen var ikke part i denne.

4. Der kunde imidlertid vært
spørsmål om ikke Regjeringen
burde sluttet en avtale med tys-
kerne, om den ikke burde vært
part? Forslag herom fremkom
fra general Fleischer i skrivelse
til Kongen av 4. juni 1940 gjent-
gitt i boken «General Fleischer.
Efterlatte papirer».

«Da det er fastslått at kampen
i Norge ikke skal fortsettes, an-
befaler divisjonen at den Konge-
lige Regjering innleder forhand-
linger om våbenstillstand og fred.
Der er en verdig løsning.

Skulde fienden vilde fortsette
kampen for å fremtvinge kapitu-
lasjon, med det formål for sine å
få herredømmet over hele Norge,
bør resten av den norske hær gå
over grensen til Sverige og Finn-
land.

Det finnes ingen grunn til å
overgi den til fienden. Det er den
dårligste løsning, og den er ingen
nødvendighet.

Divisjonen advarer innstendig
mot at den lovlige regjering for-
later landet. Den lovlige norske
stat har dermed ophørt å eksis-
tere.

Det må i så fall regnes med at
det snart vil bli skapt en ny re-
gjering — uten hjemmel i grunn-
loven, men antagelig fremtvunget
av nødvendigheten. Og vi har
neppe noen sikkerhet for at en
slik regjering ikke blir anerkjent
av de andre nordiske stater.

Det er neppe å vente at fienden
vil ta hensyn til en ensidig norsk
erklæring om at fiendtlighetene
er ophørt. Denne fremgangsmåte
blev forsøkt av russerne i Brest-
Litovsk 1918 med meget dårlig
resultat.

Det blir neppe bedre nu.
Fienden vil neppe gå til noen
almindelig fremrykning tillands
— heller ikke til sjøs.

Men det må regnes med fort-
satt bombing av våre byer inntil
det blir dannet en regjering for
å slutte fred.

Divisjonen henstiller inntræn-
gende til Deres majestet å bli i
landet og sørge for at den fred
som i en eller annen form blir
sluttet, blir den lovlige norske re-
gjeringens fred.

Det anføres dessuten (side 61) at
generalen og hans stabschef mente
at «det burde undersøkes om det

var mulig å opnå en akseptabel fred
i landet». Kapt. E. Finlands
skjebne (stedenfor Polen). På den
annen side vilde han ikke ha noen
militær kapitulasjon. General Flei-
scher var en fremrækkende militær
og er også blitt nok bedret herfor.
Hans ovenfor gjengitte politiske re-
sonnement vil i dag ikke være uf-
full. Men det har sin interesse
ikke til fordelaken for generalen
— men til belysning av situasjonen
og tankegangen i juni 1940 å frem-
hans synsmåter. Der kunde den
gang være plass for forskjellige
synsmåter — også blandt landets
mest utpregede nasjonalt innstil-
lede menn og kraftige personlig-
heter. Det bør fortelles også når
man skal bedømme de hjemmevæ-
rendes opreden den gang og i de
etterfølgende måneder. Det gjelder
Paal Berg, Administrasjonsrådet,
Berggrav, Stortingets presidentkap
osv. Men kapitulasjonsavtalen i
Trondheim er like så lite som ge-
neral Fleischer's fredsforslag foren-
lig med legenden om den ubetinge-
de og ubrytelige motstand fra før-
ste til siste øieblikk.

Men dette har heller aldri vært
og blir heller aldri annet enn en le-
gende — et vakkert eventyr for
barn, men til ulukke for titusener.
Lorenz Vogt,

450 MANN er opsøgt på Nordlands-
banen. Styrken er da 850 mann, men
med de nuværende bevilgninger kan
det ikke beskjefliges mer enn 500
mann på banen i vinter.

DET BRITISKE DAMPSKIBET
«Fred Borchard» på 1588 tonn er for-
list ayd for Lofoten, på vei fra den
sovjet-russiske havn Kem i Hvitehavet
til London.

Et spørn
sig når man
er hvorfor

Sprang og bru

Av
res. kap. JOHANNES

Vt gjengir her det siste avsnitt
av det foredrag res. kap. Johs.
Knutzen holdt i Tønsberg Dom-
kirke tirsdag. Foredraget var det
andre i en serie på fem om «De
troende og den kristne tros
egenart».

Velen ut fra praktisk gudløshet
til kristen tro skjer ved et sprang,
som må foretas på ett eller annet
punkt i utviklingen. Man må være
villig til dette som heter å miste sig
selv, som ikke først og fremst behø-
vær å bety offeret av utvendige ting
— det kan ofte være det! — men
alltid betyr at man hele sin person-
lighet og alle deler av sitt liv gir

en god, slik
til trøen e
den som h
sin egen fo
arget sig o
ralske spor
top denne
til å ophøi
kan ikke
uten å si i
til Gud. M
nerste og
kristendom
laget, den
er heller
sammen. A
gellum, de